

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Обяснителна записка към баланса на фонд Гарантирани вземания на работниците и служителите към 30 септември 2023 година

Балансът на фонд Гарантирани вземания на работниците и служителите (фонд ГВРС) към 30.09.2023 г. е изготвен в съответствие със Заповед № ЗМФ-1338 от 22.12.2015 г. на Министъра на финансите, Указания на Министерство на финансите (МФ) ДДС № 20/2004 г., ДДС № 14/2013 г. и ДДС № 06/25.09.2023 г. относно изготвянето и представянето на тримесечните отчети за касовото изпълнение, на оборотните ведомости и друга отчетна информация към 30.09.2023 г., на бюджетните организации. Отчетността в системата е съобразена с изискванията на Закона за счетоводството, Националните счетоводни стандарти, Закона за публичните финанси (ЗПФ), Сметкоплана на бюджетните организации (СБО), Счетоводната политика на НОИ, утвърдените вътрешни правила и други нормативни актове, касаещи отчетността на бюджетните организации.

Приходите и разходите на фонда се формират на касова основа по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация и се отчитат в съответствие със сметкоплана на бюджетните организации по сметките от раздел 6 и 7. Счетоводните записвания на стопанските операции се осъществяват в хронологичен ред и синхронизирано на синтетично и аналитично ниво. Счетоводната дейност в НОИ се осъществява чрез двустранно счетоводно записване. Използва се единен за цялата система на НОИ web базиран счетоводен програмен продукт "Торнадо".

Стопанските операции в НОИ се осчетоводяват спазвайки принципа на текущото начисляване. Разходи, отнасящи се за текущата година се начисляват за същата, дори когато разходно - оправдателния документ е издаден през следващата година.

От 01 януари 2005 г., съгласно Закона за гарантирани вземания на работниците и служителите, при несъстоятелност на работодателя Националният осигурителен институт администрира приходите и разходите на фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите". Съгласно чл. 12, ал. 3, т. 1 от Закона за гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя, директорът на фонда осъществява оперативното му ръководство и се разпорежда със средствата.

Приходите на фонда се събират от НАП, а НОИ извършва разходите на фонда. Редът и начинът на изплащане на гарантираните вземания са уредени в приетата от Министерски съвет Наредба за реда и начина за информиране на работниците и служителите и за отпускане и изплащане на гарантираните вземания при несъстоятелност на работодателя, както и в изпратените от ЦУ до ТП на НОИ указания за прилагането на закона и отчитане на приходите и разходите на фонд ГВРС.

За точното и вярно отчитане на средствата по фонда е създаден отделен сметкоплан и указания за счетоводното отчитане на движението на средствата по съответните сметки за приходи, разходи, вземания, задължения и провизии. За сметките на фонд ГВРС се прилага отделен код 5592 вместо кода на НОИ 5500, при което за този фонд се изготвя отделен касов отчет и отделна оборотна ведомост. Съгласно указания на Министерство на финансите плащанията на ФГВРС се извършват чрез системата СЕБРА.

На основание чл. 16 от Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя – временно свободните средства на ФГВРС и в съответствие с изискванията на чл. 28 от КСО се влагат на депозит в БНБ или се закупуват държавни ценни книжа, емитирани от българското правителство, чрез банки, избрани за инвестиционни посредници от Надзорния съвет.

Годишният бюджет на фонд ГВРС се приема със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година като приложение към него.

В баланса на фонд Гарантирани вземания на работниците и служителите към 30.09.2023 г. е включена отчетна група “Бюджет”. В обхвата на групата “Бюджет” се включват активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи от дейността на фонд ГВРС.

Всички второстепенни разпоредители с бюджет (ВРБ) в системата на НОИ изготвят самостоятелен баланс. Балансът на фонд ГВРС към 30.09.2023 г. включва балансите на централно управление и 28 второстепенни разпоредители с бюджет. Съгласно чл. 30, ал. 3 на КСО, ръководителите на ТП на НОИ са ВРБ. НОИ има 28 ТП на НОИ, които се намират във всички областни центрове, а именно в градовете: Благоевград; Бургас; Варна; Велико Търново; Видин; Враца; Габрово; Кърджали; Кюстендил; Ловеч; Монтана; Пазарджик; Перник; Плевен; Пловдив; Разград; Русе; Силистра; Сливен; Смолян; София-град; София-област; Стара Загора; Добрич; Търговище; Хасково; Шумен; Ямбол.

ОТЧЕТНА ГРУПА “БЮДЖЕТ”

I. Актив на баланса

В раздел Б. **Финансови активи** в баланса е записана сумата от 234 806 139 лв., формирана от четири групи на раздела или намаление спрямо предходния период в размер на 71 732 лв.

В отчетна група **I. Дялове, акции и други ценни книжа** са отчетени 142 104 964 лв., като се констатира намаление спрямо предходния период с 8 622 241 лв. В тази отчетна група се отчитат закупените дългосрочни левови ДЦК с част от свободните парични средства на фонд. В сметка 5213 „Придобити дългосрочни държавни ценни книжа” е отразена стойността на притежаваните ДЦК в лева към 30.09.2023 г. по номинал. Разликата между номиналната стойност на ДЦК и пазарната им стойност към момента на закупуване е отразена в сметка 5221 „Премии/отстъпки от номинала на ДЦК”. На основание чл. 13, ал. 3 от Закона за счетоводството и разпоредбите на т. 32.6 от ДДС 20/2004 г. левовите ДЦК се преоценяват в края на годината по справедлива /пазарна/ цена по информация от съответната банка, чрез която са закупени.

В отчетна група **II. Вземания от заеми** фонд ГВРС няма отчетени вземания.

В отчетна група **III. Други вземания** са отчетени 402 126 лв. или намаление спрямо предходния отчетен период от 521 033 лева., които се формират, както следва:

- сметка 4675 „Разчети със социалноосигурителни фондове за събрани средства и извършени плащания” – в размер на 220 лв., или увеличение в размер на 142 лв., формирано от събраните от НАП суми от осигурителни вноски за фонд ГВРС и постъпили по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през септември 2023 г. и прехвърлени по сметката на фонда през месец октомври 2023 г.

- сметка 5231 „Разчети за лихви по придобити ДЦК” – отчетени са 401 905 лв. или намаление в размер на 520 891 лв., формирано от начислените и получени лихви по ДЦК.

В група **IV. Парични средства** е отразена наличността по банковата сметка и касата на фонд ГВРС в БНБ в края на периода в размер на 92 299 049 лв. Остатъкът по банковата сметка на фонд ГВРС в началото на периода е 83 227 507 лв.

II. Пасив на баланса

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал е отразена сума в размер на 251 761 349 лв. Отражено е намаление в нетните активи от отчетния период в размер на 61 790 лв. в резултат от отразените разходи и приходи от бюджетната дейност на фонд ГВРС, както следва: Отчетени разходи за периода в размер на (-1 817 760) лв. и отчетени приходи и трансфери в размер на 1 755 970 лв.

В раздел **Б. Пасиви и отсрочени постъпления** са отчетени средства в размер на 1 072 лв., което представлява намаление спрямо предходния период в размер на 8 635 лв., разпределено както следва:

В група **II. Краткосрочни задължения** – отчетени са средства в размер на 1 072 лв., които по счетоводни статии са отразени в *Други краткосрочни задължения* – отчетено крайно салдо по сметка 4897 „Задължения други кредитори местни лица“ в размер на 1 072 лв.

ГЛ. СЧЕТОВОДИТЕЛ:

ДИРЕКТОР:

ДИМИТЪР НЕДЯЛКОВ

ВАНЯ БОРИСОВА